

Juridische speelruimte N2000 voor herstel veerkracht en dynamiek in de Rijkswateren

Regelgeving in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn wordt soms als knelpunt ervaren bij ingrepen gericht op het herstel van de dynamiek in Rijkswateren. De afgelopen jaren is de ervaring met de regelgeving gegroeid en hebben uitspraken van het Europese gerechtshof meer duidelijkheid gegeven over de interpretatie. Nu is het tijd voor overheden en stakeholders om de uitvoering te optimaliseren en zelf de kaders in te vullen.

Kader stellend

- 1 Uitspraken van de Nederlandse of Europese rechter**
VB: Arrest Briels (2015), Orleans (2016), Kokkelvisserij (2004), KRW (2015), Gibraltar (2005)
- 2 EU Regelgeving**
VB: Kaderrichtlijn Water, Natura 2000
- 3 Nederlandse regelgeving**
VB: Natuurbeschermingswet, omgevingswet (in prep.), Flora en Fauna Wet

Instrumenten om te kaders in te vullen

- 1 Formuleren beleidsregels**
- 2 Financiële instrumenten**
- 3 Handreikingen**
- 4 Natuurinclusieve planvorming**

Natuurinclusieve planvorming

- Wat** Bij gebiedsontwikkeling zijn effecten op natuur vaak alleen een criterium waarop een initiatief getoetst wordt, maar niet een inclusief doel.
- Hoe** Breng in een vroeg stadium in het aanbestedingstraject van een maatregel, bijvoorbeeld een dijkversterking, kandidaat aannemers in contact met belanghebbende natuurorganisaties om de natuuropgaven en meekoppelkansen te benoemen. Sluit als waterbeheerder een samenwerkingsovereenkomst met natuurorganisaties over het realiseren van de natuuropgaven.
- Vb** Voor de zeedijk bij Petten zijn nieuwe duinen en strand aangebracht die zich dynamisch mogen ontwikkelen. In de samenwerkingsovereenkomst tussen waterbeheerders en natuurorganisaties zijn afspraken gemaakt over natuurcompensatie in de Waddenzee voor het verloren habitat voor steenlopers en scholeksters.

Opstellen handreikingen

- Wat** Initiatiefnemers van een bepaald project hebben soms de behoefte aan een leidraad wanneer er spanningen spelen tussen belangen, beoogde projectdoelen, uitvoering en Natuur/Milieu regelgeving.
- Hoe** Handreikingen kunnen aannemers, adviesbureaus, water- en natuurterreinbeheerders helpen duidelijk te maken hoe in specifieke gevallen de regelgeving in praktijk gebracht kan worden. Nederlandse overheden, maar ook de Europese Commissie werken aan dit soort handreikingen.
- Vb** Het ministerie van EZ werkt in de Waddengebied aan een leidraad of richtsnoer (uitruil natuurwaarden) als juridisch interpretatiekader voor natuurontwikkeling binnen N2000-gebieden (Ruime Jas Principe). In 2011 heeft de Europese Commissie een handreiking geformuleerd over situaties waarin Natura 2000 regelgeving hogere eisen aan de waterkwaliteit stelt in vergelijking tot de Kaderrichtlijn Water.

Financiële instrumenten

- Wat** De financiering en de kostenverdeling voor het verbeteren en onderhouden van natuurwaarden rondom de Rijkswateren is vaak een knelpunt.
- Hoe** Een regionaal gebiedsfonds biedt de mogelijkheid om budget van verschillende investeerders bij elkaar te brengen.
- Vb** Streekfonds Biesbosch Delta

Formuleren beleidsregel

- Wat** De Natuurbeschermingswet en de flora en fauna wet belemmeren combinaties van gebiedsontwikkeling en realisatie natuurdoelen.
- Hoe** Met een beleidsregel kan ruimte gemaakt worden voor tijdelijke uitzonderingen, maatwerk en experimenteerruimte om ervaring op te doen met natuur inclusieve gebiedsontwikkeling.
- Vb** De beleidslijn Tijdelijke Natuur (2015) biedt grondeigenaren de mogelijkheid om 'tijdelijke natuur' te realiseren in afwachting op de definitieve bestemming van het terrein.